

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Технології інклюзивного навчання

Освітня програма Спеціальна освіта

Спеціалізація (за наявності) Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

Силабус – це документ, в якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури, політики, зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною.

Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, силабус створюється для студента.

Форма силабусу розглянута на засіданні НМР університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Форма силабусу Затверджена Вченою радою університету
Протокол № ____ від «__» _____ 202_ р.

Розробник силабусу: Труш Надія Володимирівна – доцент кафедри професійної освіти та інноваційних технологій

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Технології інклюзивного навчання
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 курс, IV семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 4 год. Семінарські заняття – 10 год. Лабораторні заняття – 2 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети та цілей ОП)

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології інклюзивного навчання» є формування у студентів уявлень про основні методи, засоби та сучасні технології інклюзивного навчання; ознайомлення студентів з теоретичними основами інклюзивного навчання.

Завдання: оволодіння студентами теоретичними знаннями та набуття практичних навичок використання їх у сфері професійної діяльності.

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП)

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-

розвивального освітнього середовища.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН14. Реалізувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента

вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Інклюзія в освіті як передумова дотримання прав людини, виклик сучасності та психолого-педагогічна проблема	Предмет, мета і завдання навчальної дисципліни «Технології інклюзивного навчання». Проблема освіти дітей з особливими освітніми потребами в сучасному суспільстві. Інклюзивне навчання: сутність, поняття, термінологія. Історичні етапи освіти дітей з інвалідністю: виключення, сегрегація, інтеграція, інклюзія, навчання різноманітностей (teaching to diversity). Виклики інклюзії. Застосування інструментів системного мислення.	Тести, запитання
2.	Законодавче та нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання	Право на освіту в міжнародних документах про права людини: Законодавство України в галузі навчання дітей з особливими освітніми потребами: Закони України, що гарантують права дітей: Нормативні акти у сфері освіти та з питань життєдіяльності осіб з інвалідністю.	Тести, запитання
3.	Новітні виклики навчання дітей з особливими освітніми потребами: дистанційне та змішане навчання	Змішане чи гібридне навчання. Дистанційне навчання дітей з особливими освітніми потребами в час пандемії. Надання послуг і підтримка учнів з особливими освітніми потребами та їх батьків. Огляд платформ для дистанційного навчання. Ресурси для дистанційного навчання.	Тести, запитання
4.	Міжнародний досвід реалізації інклюзивного	Історичний огляд становлення та розвитку інклюзивного навчання. Інклюзивна освіта в США. Законодавство: ADA. IDEA.	Тести, запитання

	навчання	<p>Інтегроване та інклюзивне навчання в Італії.</p> <p>Рівноправність у здобутті освіти (досвід Австрії).</p> <p>Психолого-медико-соціальні центри (досвід Бельгії).</p> <p>Освітня реформа (досвід Нідерландів).</p> <p>Шведська модель інклюзивної освіти.</p> <p>Варіативність психолого-педагогічного супроводу (досвід Німеччини).</p> <p>Прозорість кордонів між спеціальною та загальною освітою.</p>	
5.	Програми раннього втручання та супроводу	<p>Раннє втручання як система комплексної допомоги дітям раннього та дошкільного віку.</p> <p>Програми раннього втручання за кордоном і в Україні.</p> <p>Основні принципи діяльності програм раннього втручання.</p> <p>Соціалізація та її складові дитини-дошкільника з порушеннями розвитку.</p> <p>Погляд практика. Відеомодулі від тренера проекту «Без кордонів: розвиток та підтримка інклюзивної освітньої спільноти»</p>	Тести, запитання
6.	Інклюзія в закладах дошкільної осв	<p>Соціалізація дошкільників – важливе завдання сучасної освіти.</p> <p>Складові процесу соціалізації дитини з</p> <p>Заклади дошкільної освіти для дітей з ООП.</p> <p>Роль інклюзивної освіти у соціалізації дошкільників з особливими освітніми потребами. Діючі норми.</p>	Тести, запитання

		Індекс інклюзії: в ЗДО	
7.	Інклюзивна освіта в закладах загальної середньої освіти	<p>Організація інклюзивного освітнього простору в школі.</p> <p>Спеціальні педагогічні умови в навчальному закладі.</p> <p>Архітектурна та інфраструктурна доступність навчального закладу.</p> <p>Поради від практиків (навчальна екскурсія, онлайн чи офлайн зустріч).</p>	Тести, запитання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	25
Практичне заняття	10
Лабораторне заняття	5
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя	5		5		5		5		5									25
Лабораторні з-тя										5								5
Практичні з-тя												5		5				10
Самостійна р-та													5					5
Індивідуальні завдання																5		5
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь	5		5		5		5		5		5		5	5	5	5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для батьків : навчально-методичний	

- посібник / Колупаєва А.А., Таранченко О.М. – К.: "АТОПОЛ". – 2010. – 96 с.
2. Дмитренко К. А. Працюємо з «особливою» дитиною у «звичайній» школі / К. А. Дмитренко, М. В. Коновалова, О. П. Семиволос. Харків : ВГ «Основа», 2018. 120 с.
  3. Індекс інклюзії: дошкільний навчальний заклад: Навчально-методичний посібник / кол.упорядників: Патрикєєва О. О., Дятленко Н. М., Софій Н. З., Найда Ю. М. Під заг. ред. Шинкарен-ко В. І. — К.: ТОВ «Видавничий дім “Плеяди”», 2013. – 100 с.
  4. Інклюзивна школа: особливості організації та управління : навч.-метод. посіб. / кол. авт.: Колупаєва А. А., Софій Н. З., Найда Ю. М. та ін.; за заг. ред. Даниленко Л. І. – К., 2007. – 128 с.
  5. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. / А.А.Колупаєва. – К.: "Самміт-Книга", 2009. – 272 с. – С.5–31.
  6. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л.О. Савчук, К.: Видавнича група "АТОПОЛ", 2011. – 274 с.
  7. Колупаєва А.А. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи / Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: монографія. – К.: Педагогічна думка. – 2007. – 458 с.
  8. Методичні рекомендації щодо роботи з дітьми із особливими потребами: Посібник для практичних психологів, соціальних педагогів, педагогів, батьків / Олійникова Н. Д, Дудченко Л. О., Кудлай С. В. –Первомайськ, 2011. – 136 с.
  9. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посібник /за заг. ред Колупаєвої А.А.– К : "А. С.К.", 2012. – 308 с.
  - 10.Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник / Порошенко М.А. – Київ : ТОВ "Агенство " Україна", 2019. – 300 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 104 каб., https://kpoit.pnu.edu.ua kpoit@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	доцент кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Труш Надія Володимирівна
Контактна інформація викладача	nadiia.trush@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Самостійне виконання студентом навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Виконання тестових завдань. Допуск до екзаменів передбачає виконання студентом всіх тестових та самостійних завдань та отримання мінімального балу 25 із 50 можливих.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Враховуються завдання, які виконані у встановлені терміни
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Рекомендовані платформи: Coursera, Prometheus

Викладач _____ Труш Н.В.